

Het idee

Als ik mensen vertel dat ik op een kunstacademie studeer denken ze vaak dat ik een soort onuitputbare voorraad ideeën heb die ik te pas en te onpas kan opdiepen. Zo werd er een keer verwacht dat ik vol zat met goede ideeën voor thema feesten, dat ik vast wel een 'leuk en kunstzinnig' idee zou hebben over kamer decoratie of dat ik dan ten minste wel een nieuwe manier kon bedenken om aardappels te bereiden. En liefst snel een beetje. In een maatschappij waarin de rol van kunstenaars niet heel duidelijk is, is dit niet een vreemde reactie. In verkiezingsprogramma's lezen we clichés als 'cultuur inspireert, verbindt en zet aan tot nadenken, daarmee is het van grote waarde voor de samenleving.'¹ Tegelijkertijd wordt er nog steeds flink bezuinigd op subsidies voor kunst en cultuur. Het beeld van de kunstenaar die op magische wijze problemen in de samenleving oplost terwijl hij of zij ook een ondernemer en zelf promoter is, suggereert dat kunstenaars alles kunnen.

Zo gaat het met mij in ieder geval niet. Een idee ontwikkeld zich langzaam of soms helemaal niet. Onder drukt presteer ik niet. Als ik vast zit, zit ik vast. Ik ben niet de gedreven kunstenaar met oneindig goede ideeën. Ik fotografeer, ik schets en ik schrijf. Ideeën die geweldig zijn in mijn hoofd, zijn onuitvoerbaar. Of werken gewoon niet. Maar soms is er een idee dat werkt, dat me vastgrijpt. Dat ik gewoon moet maken.

Het proces

Als ik eenmaal een idee aan het uitwerken ben twijfel ik niet meer. Ik werk en werk en werk. Hierin is het ambachtelijke proces belangrijk. Het vinden van het juiste medium, het ontwikkelen van de techniek die ik nodig heb en het daadwerkelijk maken. Ik maak materiaal studies en werk schetsen verder uit. Ik maak een werk. En dan nog een. Ik werk graag in series. Ik werk snel. Ik zoom in op de essentie. Ik cirkel om het idee heen. Ik praat met mensen over wat ik doe. Wat me fascineert. Wat me drijft. Hierin reflecteer ik ook op mijn werk. Door uit te leggen wat ik doe wordt het ook steeds duidelijker voor mijzelf wat ik wil. Hierdoor kijk ik steeds met een nieuwe blik naar mijn project. Door dit maakproces veranderd het idee zelf ook. Door te maken ben je met een heel andere manier met een onderwerp bezig waardoor er ook andere dingen belangrijk worden. Ik begon een keer een project over lijnen en eindigde met een fascinatie voor herhaling en ritme.

Het resultaat

Het werk dat uiteindelijk het resultaat van 'het idee' en 'het proces' is, is een op zich zelf staand werk waarin zowel het oorspronkelijke concept als het proces terug te zien zijn. De meeste van mijn werken zijn tweedimensionaal, schilderijen en tekeningen. De onderwerpen variëren, maar komen vaak voort uit een persoonlijke interesse of een verlangen. Momenteel ben ik gefascineerd door hoe immateriële en tijdelijke dingen vaste vorm kunnen aannemen. Ik heb een project gedaan waarin ik de invloed van foto's op herinneringen onderzocht. In dit project komt een conflict naar boven tussen het immateriële, de herinnering, en het materiële, de foto. Ik vind dit soort onderwerpen interessant om te onderzoeken omdat ik merk dat ik in het dagelijks leven juist het tijdelijke vaak vergeet. Ik focus op objecten of resultaten zonder de tijd te nemen om het proces te zien of stil te staan bij de associaties die fysieke dingen oproepen. De relatie die ik met de wereld om me heen heb bestaat voor een groot deel uit herinneringen, ervaringen, gevoelens, die ik koppel aan bepaalde objecten. Ik vind juist deze spanning tussen objecten en de associaties die ik erbij heb interessant.

Rachel van Vliet

¹ Jacques Monasch, woordvoerder PvdA, standpunten